

נכסיה.

עבור כל משקיע, שקונה חברה כדי להפעילה ולעשות רווחים על ייצורה, מחיר המניות בבורסה הוא מחיר סביר בדרך כלל, כי מחיר זה נקבע לפי ריווחי החברה הצפויים בעתיד, לפי סכום הרווחים האלה לטווח הארוך. אך לפי האופנה החדשה בחו"ל, הסחר נעשה כשוקים לא כמוצרי החברות אלא כחברות עצמן.

לפי אותה האופנה, שלאטונו הגיעה גם אלינו באמצעות משקיעינו הזרים, לא קונים עוד שליטה בחברה כדי להפעילה ולפתחה, וכדי לעשות בה רווחים לגיטימיים לטובת בעליה והמשק כולו.

כיום קונים חברה כדי להרוויח את ההפרש שבין ערך מניותיה בשוק לבין ערך סביב נכסיה, כגון המיגרשים, המכוניות, וגם הכסף המזומן שבקופתה.

שם מישחק

מתוך כוונה זו משתלט הבעל החדש על המזומנים, ומוכר את החברה חלקים חלקים. בירו הברירה, כמוכר, למכור רק חלק מהנכסים ולהפעיל את החלק הנותר למטרות מסוימות — למשל, לשם החזרת חובו של הבעל החדש לבנק, שממנו לווה את הכסף שבו קנה את החברה. הוא יכול גם לרוקן את קופתה מזומנים ולהפעיל, למכור או להע" ביר את היתר לכונסה הנכסים, הכל תלוי בני סיבות, בהרכב הנכסים, בחובות השליט החדש ובאיזה אחוז מן המניות הוא שולט.

העיקר הוא מימוש הנכסים שנמלו בחלקו עם קניית המניות, הפיכתם לרווחים גדולים ומידיים.

איינוברג השתמש באחא להנפקת מניות בבורסה, שתמורתן לא הופיעה לעולם כהשיקע במיפעל. לאן היא עלמה? לא חוקרים זאת בישראל. גם בקופות-התגמולים, הפנסיה והפיצויים של המיפעל לא נשאר כסף רב, שלא לדבר על ההלוואות שנלקחו ולא הוחזרו. ואחא, למרות שיצרה ומכרה את כל התוצרת, הועברה אל כונסה הנכסים, ועובריה נשלחו הביתה בידיים ריקות.

ג'ק ליברמן קיבל את מניות חברת פז למעשה במתנה מן הממשלה, כי הוא שילם בעדם כהלוואה מבנק לאומי. הלוואה המחוזרת מרווחי חברת פז עצמה, שעברה לרשותו של אותו מר ליברמן. מתברר שהוא קיבל גם בונוס ממשלת ישראל, לאות תודה על שהיה מוכן ברוב אדיבותו לקבל את המניות במתנה, בצורת 60 מיליון דולר (או שקל, זה לא ברור) מזומנים, שהיו מונחים בקופת פז. הוא כבר ייצא מן הארץ, תחת שיועברו אל האוצר כרווח של חברה ממשלית, והיו מממנים את כל מחסורו של האוניברסיטת שלנו, לולא נמכרה פז למר ליברמן.

ברגע מאבדקיער זה רוכש שליטה בחברה, מאבדת החברה את שליטתה בתה בגורלה, והופכת לכלי מישחק בידי הממשלה, לרוב, מאבד את החב"ה ההפסד גדל ביחס ישיר למידת הרווחיות.

לרשותו של רוברט מקסוול המיסכן לא עמדו אפשרויות כה זוהרות וריווחיות של מימוש נכסים, כי הוא לא הצליח לקנות 100% של שליטה, רוגמת הארונים איינוברג וליברמן, אלא רק 27% ממניות סאיטקס. לכן הוא נאלץ להסתפק בפרייטק של רבע קניית רביע-חברה, ועוד חברה במחיר של רבע חברה. את רבע חברת סאיטקס הוא קנה בכסף שלו, ואת חברת קרוספילד הוא היה אמור לקנות בכספי סאיטקס. ובוה לרוקן אותה מכל כספה. גם זה לא רע בעיניו של מצוקה.

העסקה של רכישת קרוספילד על ידי סאיטקס לא יצאה לפועל, כי קרוספילד נמכרה לחברת דוקפון ופיני" 230 מיליון לירות סטרלינג. סאיטקס עוד הפעם לקנתו בכסום של 38 מיליון דולר 6.14 מ' מניותיה של החברה האם, והנלהרו" שב אמצעות רכישתה היא היתה אמורה להשתלט

ביל האונטר, דינר מיינר

רוברט מקסוול צוחק. יש לו סיבה לצחוק. הוא צוחק ממי שנתן לו לרכוש חברה שיש לה קופה מלאה. יש לו מה לעשות בכסף הזה. ולא דווקא בארץ. הכלכלנית הנודעת מנתחת את טיב הרפתקותיהם של המשקיעים הזרים אסתר אלכסודר

האם היא רוצה להוציא את כספה, שהרוויחה בעמל רב, בהשתלטות על חברה אחרת, כדי שמר מקסוול יוכל לקנות חברה שלישית עוד יותר גדולה בכספה של החברה הנרכשת?

למכור את ירושלים

אם מישהו חושב שסיפורה העגום והבלתי-רגמור של סאיטקס גמר את מיכצע מכירת-סוף-העונה של המשק הישראלי, הוא טועה מאוד.

אנשי-האוצר, וביניהם העומד בראשו, נתקפו בבולמוס-מכירות-שי אינו ניתן לשליטה של רכוש לאומי לאזרחי-החוק, כאילו היה מדובר בירושמה מן הסבתא שלהם ולא בכסף עברי-ישראלי.

הקורבן האחרון הוא החברה הכלכלית לירושלים. העומדת להימכר לחברת ביר טר רוס האמריקאית, ולמר אליעזר פישמן מן הצמד הזכור מתקופת-הזוהר של הבורסה, ריגרי-פישמן.

החברה אמנם נמצאת כבעלות הממשלה, אך היא כלל וכלל אינה חברה כמוכר המיס' חרי. היא סתם סוכנות ממשלתית (AGENCY) לביצוע מדיניות, שרבות כמו תה קיימות ככל המדינות המערביות המתור ענות, ובמיוחד בארצות-הברית. גם מן הנימוק של "הפרטה" (העברת חברות ממשלתיות לידים פרטיות) אין כלל סיבה למכרה.

אך נמצאים כבעלותה נתחים גדולים של קרקע הלאום מסביב לירושלים. על חלק מקרקעות אלה עומדים מרבית מיבני התעשייה, השכורים על-ידי בעלי-מלאכה ותעשיינים קטנים ובינוניים בירושלים.

לא ירחק היום, בעיקבות המכירה, ודמי השכירות למוכנים יעלו וירי קיעו שחקים, צריפי-המלאכה יסגרו וייעזבו, והדחפור יעלה עליהם. המיגרשים יגולחו ויעמדו במערך מיהם ללא שימוש, ויחכו לעלייה במחירי נכסי-לא-נייד, או שיצוצו עליהם בנייני-מישרדים.

אין זה תסריט דימוני, כי מי ימנע זאת מבעלים החרישים של החברה הכלכלית לירושלים. חברה שהיא למעשה מנופול לבעלות מיבני-תעשייה להשכרה והמיגרשים למטרה הזאת בעיר?

אם למכור, אז לנו

אם מישהו חושב שגורלה של יבין חקל בידי סמי שימעון — הקונה הזר ששר האוצר שימעון פרס רוצה ביקרו — יהיה שונה מגורלה העתידי של החברה הכלכלית לירושלים בידי ביר טרנס ואליעזר פישמן, ומגורלה הנוכחי של סאיטקס בידי רוברט מקסוול, הוא טועה מאוד.

גם יבין חקל היא בעלת אוצרות גדולים של קרקע-הלאום — פרדסים בחלקם — ויהיה מפתיע מאוד אם מר סמי שימעון ירצה לגדל עליהם תפוחים דווקא, במקום מיגרלי-מישרדים להשכרה. מה יתרום יותר למאוך התשלומים של המדינה, הפרדסים או הגידול בשטחי-הריצפה של המישרדים? אין ספק שהפרדסים תורמים יותר.

בתור העצוב הזה של המתנה להעברה לידים ורות עומדים הבנקים הישראליים, אל על, בזק, כימיקלים לישראל, אליאוס, תרי ראן, אורדן, נכסי כור וככל האחרים, ומה לא.

שלא תהיה טעות, שבי-המישחק הוא: מימוש נכסים מטעם הקונה ולרווחת הקונה.

זהו הקריטריון היחיד שלפיו ייקבע איזו חברה לשבט ואיזו לחסד; איזו מהן תופעל ואיזו תפורק; איזו תבוקן מזומניה, איזו מרווחיה ואיזו משניהם.

קל להבין את הקוגים, כי כל העושר הזה יפול בידיהם כוילהיזול או בחינם.

גם אם מישהו מהם ישקיע מכספו שלו — והמיקרה הזה הוא נדיר — הרי "השקעה" זו תחזור לו תוך חודשים ספורים בתוספת רווחים מזומנים שמנים. כך זה היה עד בה, וככה זה יימשך, ואין כל סיבה למה לא.

המוכרים הם שאין להבין אותם. אין לנו כל צורך בהון זר, כי יש לנו די והותר הון במדינה. גם אילו היה לנו צורך בכיבא דולארי, הרי כתוצאה מעסקות אלה של מכירת נכסינו למשקיעים זרים יעזבו יותר דולארים את הארץ מכפי שייכנסו. הניסיון כבר מוכיח זאת.

למה בכלל למכור חברות ממשל' תיות ריווחיות? ואם כן, מתוך מניעים אידאולוגיים, או למה דווקא לזרים בודדים ומיוחסים משופמה, ולא לעמי-ישראל דרך הסבת-מניות? וכידוע, לא רק חברות ממשלתיות נמכרות לזרים, אלא גם חברות כבעלות ישראלית פרטית, באותה המידה. כל זאת כתנאים שלפיהם בעלי-המכולת שלי כפינה לא היה מוכר אף שקית-חלב אחת, משום שהוא איננו רוצה שחנותו תתפרק.